

Univerzalni muzej Joanneum Priopćenje za medije

Univerzalni muzej Joanneum
Mariahilferstraße 4, 8020 Graz, Austrija
www.museum-joanneum.at

presse@museum-joanneum.at
Telefon: +43-316/8017-9211

Die Kunst des Herrn Nestler / Umjetnost gospodina Nestlera

Galerija „Neue Galerie Graz“, Muzejska četvrt Joanneuma, 8010 Graz

Otvorenje izložbe: 23.10.2014., 19 sati

Trajanje: 24.10.2014.-22.02.2015

Kustosica: Katrin Bucher Trantow

Informacije: +43-316/8017-9100

Kao kipar, crtač, performer i umjetnički pedagog, Norbert Nestler (1942.-2014.) dugo je bio sudionik umjetničkih događanja u Grazu te jedan od njihovih pokretača. U ovoj retrospektivi, u čijem je koncipiranju još sudjelovao i sam autor i koja obuhvaća njegov posljednji rad nastao za stubište galerije, „Neue Galerie Graz“ daje pregled Nestlerova stvaralaštva po najbitnijim skupinama: kronološki izbor (1967.-2014.) objekata, instalacija i grafika odražava intenzivno zanimanje u siječnju preminulog autora za materijal i njegovu obradu, za eksperimentiranje i s njime povezano prelaženje granica.

Norbert Nestler rođen je 1942. godine u Beču, gdje je u razdoblju nakon Drugog svjetskog rata i odrastao. Od 1960. do 1965. godine pohađao je Akademiju likovnih umjetnosti u Beču, gdje je studirao kod Josefa Dobrowskog, Herberta Boeckla i Maxa Weilera i diplomirao slikarstvo. Već je tih godina dijelio atelje s Friederikom Johannom Bauer i svojom kasnijom suprugom Friederikom Jeanne Nestler-Rebeau. Njih su se dvoje najprije preselili u Leoben i zatim 1966. godine u Graz, gdje su oboje pronašli posao kao nastavnici umjetnosti, posao koji nikada nisu napustili kako bi postali slobodni umjetnici.

Potekavši iz slikarstva, Norbert Nestler je ispitivao prožimanje prostora. Njegovi rani radovi pritom se u svom obliku i shvaćanju slike naslanjaju na nadrealizam. Godine 1967. za sliku *Kamo idete, leteće grudi* dodijeljena mu je Joanneumova nagrada za umjetnost, što je bio njegov prvi veliki uspjeh. Sudjelovanje na izložbama u sklopu *trigona* pod nazivom *Arhitektura i sloboda* 1969. godine i *intermedia urbana* 1971., čiju inovativnu koncepciju treba zahvaliti Wilfriedu Skreineru, tadašnjem ravnatelju „Neue Galerie Graz“, također je pozitivno utjecalo na Nestlerov umjetnički razvoj.

Nestlerove godine u Forumu Stadtpark

Nestler je na poziv Güntera Waldorfa 1970. godine postao član Forumu Stadtpark, gdje je od 1973. do 1976. s Hartmutom Urbanom i Peterom Gerwinom Hoffmannom vodio područje likovnih umjetnosti. Sva trojica su kao umjetnici bili i strastveni pedagozi, koji su u Forumu Stadtpark prije svega poticali bavljenje tiskarskom i originalnom grafikom. Tjedan tiskarske grafike *Grafik live* održan 1975. godine demonstrirao je mogućnosti litografije, ali primjerice i mogućnosti sitotiska. Norbert Nestler je 1982. godine – postavši u međuvremenu uspješan prije svega u inozemstvu – ponovno preuzeo funkciju referenta za likovne umjetnosti. Nestler

je u Forumu Stadtpark tada prije svega vidio važno mjesto za događanja vezana uz suvremenu umjetnost, mjesto na kojem „su uvijek bili korak ispred“. Uspjelo mu je u sklopu rada *referata za likovne umjetnosti* financirati i organizirati redovite izložbe na festivalu *štajerska jesen*.

Fokus tih izložbi bio je na vezi umjetnosti i javnosti s aspekta političkog i socijalnog, a protezao se čitavim javnim prostorom Graza. „Zahrđali čavao“ – *Rad kod fontane* (1985.) Sergeja Spitzera u Stadtparku – potječe upravo iz toga razdoblja u kojem je Nestler, zajedno s Hartmutom Urbanom, Peterom Gerwinom Hoffmannom i svojom suprugom Friederikom Jeanne Nestler-Rebeau kontinuirano programski i kuratorski oblikovao Forum Stadtpark.

Tijelo, insceniranje, ideje prostora

Naziv aktualne izložbe u „Neue Galerie Graz“ upućuje na film Herberta Baumgartnera, u kojem Norbert Nestler – poput Feniksa iz pepela – potpuno čist izranja iz kaljuže. Film je snimljen 1974. godine, ali je dovršen tek 1983. u sklopu izložbe *Umjetnički prostor. Dijalog i ritual*. Na toj se izložbi Nestler inscenirao kao *Živuća bista* usred značajnih suvremenih *Glava iz umjetnosti i kulture*, među kojima su bile one Petera Weibela, Wilfrieda Skreinerera i Waltera Koschatzkyja. Tjelesno, insceniranje vlastitoga tijela i njegove slike 60-ih je i 70-ih godina i za Norberta Nestlera bila važna tema, iako se nije priključio ekstremnoj struji austrijskog akcionizma.

Tih je godina Nestler u svjetlu konceptualnog proširenja dimenzija stvorio opus koji je svojim svjetlopropusnim grafikama, pomičnim skulpturama i parazitarnim objektima pronašao samostalno mjesto između koncepta i osobnog rukopisa. Njegov se rad pritom uklapa u tadašnje svjetske umjetničke struje, čiji su reducirano-funkcionalni jezik oblika na međunarodnu umjetničku scenu donijeli protagonisti i pioniri gradačkog *trigona* poput Eilfried Huth i Günthera Domeniga, ali i njihovi talijanski kolege poput Giannija Colomba.

Grafika *Crijevo na stubištu* prvobitno je bila koncipirana za stubište galerije kod Dvorane konventualaca (danas Kulturnog centra pri konventualcima) u Grazu, a danas je instalirana na početku Neue Galerie Graz i upućuje na njegove radove iz kasnih 60-ih i ranih 70-ih godina kao što je primjerice *art play*, u kojem se Nestler prije svega bavio motivom gumenog crijeva i cijevi, mnogo prije nego što je Peter Kogler taj siže otkrio za sebe. Kod tih radova riječ je o širenju većinom serijskih radova u prostor, njihovu piramidalnom slaganju i strukturiranju. Motiv gumenog crijeva nalazi svoj konzekventni nastavak u nekoliko plastičnih radova koji se poput arhitektonskih tvorevina šire u prostor. Ti su radovi savršeno realizirani i općenito naglašavaju Nestlerovu strast prema materijalima koji su u njima korišteni, a osobito prema tada novim materijalima u umjetnosti, pleksiglasu i aluminiju. Njegovi skulpturalni radovi, kod kojih dolazi do izražaja njihov tehnooidni karakter bez osobnog potpisa umjetnika, podsjećaju na utopijske arhitektonske modele i socijalne ideje prostora kakve su 60-ih i 70-ih godina lansirali austrijski arhitekti poput Hansa Holleina, Waltera Pichlera, *Haus-Rucker-Co* i *Coop Himmelb(l)au*, kojima je zajedničko povezivanje arhitekture, skulpture i instalacije. Jedan od važnih ciljeva takvog pristupa uvijek je i rasprava o socijalnim prostorima i o prostorima svijesti.

Jezik forme u radu *Farizeji* je tehnički, hladan, figure izgledaju gotovo poput robota ili izvanzemaljaca. Tjelesno i arhitektonsko u tom radu srastaju u nadrealnu izdajničku skupinu koju je Nestler 1972. godine prvi put izložio u sklopu *štajerske jeseni* u kutnoj dvorani Joanneuma u zgradi u Neutorgasse. Taj karakteristični, višeslojni jezik forme koji se širi u prostor moguće je pronaći i u njegovu *Bunaru* iz 1972./78. u Klinici Sigmunda Freuda u Grazu ili u modelu *Oblika koji zahvaća prostor* iz 1974., koji je koncipirao za vanjski prostor zgrade Županijske uprave u Brucku na Muri.

Značajne su i Nestlerove grafike, pri čijoj je izradi eksperimentirao sa svjetlotiskom, fotografskim tehnikama i tehnikama tiskarske grafike te s različitim materijalima. Tijekom cijeloga života uvijek je bio uspješan na međunarodnim grafičkim festivalima i često je osvajao grafičke natječaje. Unatoč tome nikada se nije odlučio samo za to odnosno za jedno izražajno sredstvo, nego je u svom stvaralaštvu ostao izvan podjela na područja i medije, tražio je proces i komunikaciju među njima. Uvijek je težio tome da se njegovi radovi obraćaju izravno promatraču i promatračici te da ih na taj način uključe u svoj svijet.

U siječnju 2015. bit će predstavljen katalog uz izložbu (izdavačka kuća De Gruyter) s prikazima instalacija i tekstovima Elisabeth Fiedler, Güntera Hollera-Schustera, Edelberta Köba i Katrin Bucher Trantow.